

ВЕРА БАЧИЋ
(1925–1998)

Недавно је (почетком априла 1998) из наше средине тихо, на начин којим је последњих година и живела, заувек отишла госпођа Вера Бачић. Судија Управног одељења Врховног суда Србије, у пензији. А радила је и трајала и те како приметно, оставивши знатне, маркантне трагове у југословенском правничком миљеу. Ето, преминула је колико јуче, а опет, као да њен глас недостаје већ дуго.

Ђерка Антонија Бачића, угледног нишког адвоката пристиглог из приморских крајева, а са мајчине стране – унука из породице трговаца, неколикогенерацијског сокобањског порекла. Бања, тај азил-одмориште Вере Бачић (које смо јој понекад себично ускраћивали), и Београд, понајвише, памтиће је по отворености, шарму, гостољубивости, елеганцији и сваковрсном укусу, козерству, марљивости, пружању помоћи другима. И још по много чему добре.

Као судија највише судске инстанце Србије деловала је деценију и по, све до пензионисања 1990. године. Била је међу најбољим домаћим судијама-управцијама, ако не и више од тога. Запажена и уважавана, како на подручју садашње Југославије тако и у републикама – чланицама оне некадашње земље коју је и сама стварала, и била јој снажно, патриотски привржена. За чије се што правичније право и срцем и умом, до краја – и њеног и свог – борила.

У професионалном кругу, звезда Вере Бачић непомерљива је и непромењена. У већ помало прашњавим и пожутелим судским списима, у многим садржински зеленим сентенцама одлука и судских збирки, оставила је приличан део себе. Не мање ни у десет издања *Коментара Закона о управним споровима* и *Коментара Закона о општем управном поступку*, које је са жаром побољшавала и освежавала и после пензионисања. Још више ње је остало у нама с којима је пријатељовала и настојала да еснафски изгара, верујући тврдоглаво у оно што је пред очима свих, већ више година уназад, спорије или брже измицало. У оригинални дух и суштину права који већ увелико беху у растућем раскораку са крхотинама урушених регула намењених примени, а о којима смо позвани да пишемо, или пак да учимо друге. Правнички, Вера Бачић можда понајвише живи у онима на које је, не штедећи се, преносила своје богато занатско и људско искуство.

Било је код судије Бачић неке филозофске стамености у поимању управног права, управног спора посебно. Надемпиријски и метатеоријски. Нека озбиљност и нехајност, у исти мах. Чак и нека сета, местимично. Неки духовито-кокетни смисао и за целину и за појединост, и за норму и за чињеницу. И понешто ироније. Она је све то умела тако сочно да спаја, да износи и шири, преплављујући вас.

Иако ретке, њене посете београдском Правном факултету, дружење са наставницима и студентима, била су освежење и доживљај.

Ми који смо је волели поштујући је, ценили је дивећи јој се, нарочито због заводљиве привлачности с којом је причала (не само о праву, а тек анегдоте...!) и смирености али и лакоће (или ми се чини?) с којом је писала, и књиге и писма – биће да и нисмо сасвим свесни колико је вредела и шта њена реч и сада представља. На столовима многих који прелиставају и упијају њене књиге, поуздавајући се без остатка у тамо заузете ставове. У беседама свих оних што изговарају и њене мисли, клањајући јој се у себи због правца и начина примљеног утицаја.

Вера Бачић је била једно питорескно правосуђе у малом, али и личност широке културе и интересовања, младалачког заноса и нестарачких назора. Благог тона, праведни жрец свега о чему је зборила – при управним суђењима, на судијским састанцима, стручним саветовањима или током телефонских ћаскања и кућних седељки у којима је уживала. Непретенциозно а одлучно, одрешито и сугестивно, но опрезно и сумњичаво, спремна и да се повинује аргументима других. Са смелошћу да касније чак напусти нека своја ранија гледишта. Та толерантност, тактичност, неискључивост и самокритичност колегинице Вере, госпође Бачић, тј. тетка Вере; та топлина, човечност и истинослужење судије Бачић – импоновали су, пленили и оплемењивали.

Дубоко је, да споменем, њено разумевање легитимације јавног тужиоца у судском поступку. Убедљиво је тумачење судије Бачић случајева када се решава управни спор без списка. Незаобилазна су и објашњења значаја за управни спор новоизнетих чињеница и околности у тужби...

Ево само неких њених, умних а обичних реченица: „Захтев тужбе је да суд поништи управни акт, и то, по правилу, у целини јер се управним актом најчешће и решава о једном праву или о једној обавези странке. У таквом случају суд испитује законитост управног акта у целини јер је у целини тужбом оспорен, дакле у границама захтева из тужбе. Има, међутим, и случајева када се управним актом решава о више права или обавеза странке; тако, на пример, у пореским стварима може се решењем о разрезу

истовремено одлучити и о пореској олакшици, у стварима утврђивања пензијског стажа могу се решењем поједини периоди утврдити у пензијски стаж, а одбити захтев странке да се утврде у стаж други периоди итд. У свим тим и сличним случајевима тужилац може оспорити управни акт само у оном делу у коме му није признато право или му није признато у оном обиму у ком је тражио и сл., па ће његов тужбени захтев бити да се управни акт поништи само у том делу. Суд је тада овлашћен да испита законитост управног акта само у оном делу у коме је тужбом оспорен и, ако нађе да је незаконит, да га само у том делу и поништи...“ (*Коментар Закона о управним споровима, са судском праксом*, четврто новелирано издање, „Службени лист СРЈ“, Београд 1997, стр. 214).

Познавајући судију Веру Бачић, није неопходно *на крају* јој казати хвала. Непресушни, каткад и помало наивни давалац поверења, она је, за свога живота, непогрешиво осећала и прећутну наклоност и невративе дугове саговорника и сарадника којима је била драгоцена, незаменљива.

Ја сам само један од тих.

др Зоран Р. Томић